

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

سطح ۲

موضوع : غیرتمندی و آسیب ها

استاد راهنما:
سرکار خانم رضوی

پژوهشگر
زهرا یوسف زاده

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه علمیه خواهران
حوزه علمیه الزهرا (س)
شهرستان شیراز

سطح ۲

موضوع :

غیرتمندی و آسیب ها

استاد راهنما:
سرکار خانم رضوی

پژوهشگر
زهرا یوسف زاده

مهر ۹۱

چکیده

غیرت عبارتند از دگرگونی حالت انسان از حالت عادی و اعتدال، به گونه ای که انسان را برای دفاع نسبت به کسی که به یکی از مقدساتش توهین نموده وادار می سازد و این صفت فطری است. غیرت نگاه مسئولانه به سرمایه هاست و پناهگاهی است برای زنان و دختران پاکدامن در نظام آفرینش غیرت جایگاه ویژه ای دارد، هر مسلمانی وظیفه دارد در برابر گناهی که در جامعه رخ می دهد بی تفاوت نباشد و غیرت دینی اش اقتضا می کند که در برابر گناه و معصیت حساسیت داشته باشد، تا حساسیت در روح مؤمنان زنده بماند. از نشانه های غیرت دینی، ۱-مقابله با گناه و فساد، ۲-امر به معروف و نهی از منکر ۳-مقابله با بدعت ها ۴-برائت یا خشم مقدس است. عفت و پاکدامنی، جلوگیری از فساد، ثبات خانواده از آثار و برکات غیرت می باشد.

غیرت به چند دسته تقسیم می شود که عبارتند از غیرت دینی، غیرت ناموسی، غیرت ملی. غیرت دینی، یعنی تلاش بی وقفه و خستگی ناپذیر در راه نشر معارف دین غیرت ناموسی، یعنی انسان از اهل خود غافل نشود و ناموس خود را از دید نامحرمان حفظ نماید. و غیرت ملی، طبق روایت از رسول اکرم به معنی اینکه همه شما فرزندان آدم هستید و آدم از خاک آفریده شده است، عرب بر غیر عرب برتری ندارد مگر به تقوا و پرهیزگاری.

کلید واژه: غیرت، انسان

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	 مقدمه
۲	 غیرت چیست
۲	 ریشه غیرت
۳	 فلسفه غیرت
۳	 فرق غیرت و حسد
۳	 غیرت و نظام آفرینش
۴	 راه شناخت انسان های غیرتمند
۴	 نشانه های غیرت دینی
۴	 الف-مقابله با گناه و فساد
۴	 ب-امر به معروف و نهی از منکر
۴	 ج-مقابله با بدعت ها
۵	 د-برائت یا خشم مقدس
۵	 آثار و برکات غیرت
۵	 الف-عفت و پاکدامنی
۶	 ب-جلوگیری از فساد
۶	 ج-ثبات خانواده
۶	 اقسام غیرت
۶	 ۱-غیرت دینی
۷	 ۲-غیرت ناموسی
۷	 ۳-غیرت ملی
۸	 نتیجه گیری
۹	 پی نوشت
۱۰	 فهرست منابع

و نسبت به همسران خود حساس تر می گردند. این گونه افراد حتی نسبت به ناموس دیگران نیز حساسند؛ یعنی وجدانشان اجازه نمی دهد که به ناموس دیگران بی حرمتی شود.»

ب) جلوگیری از فساد

به همان اندازه که بی تفاوتی و بی غیرتی زمینه ساز فساد و مایه آلودگی جامعه است؛ غیرت و حساسیت در برابر منکرات نقش باز دارنده ای دارد، یک انسان غیرتمندی می تواند جو فساد یک جلسه و محل را تغییر دهد و افراد آلوده از چنین فردی حساب می برند، جوانی بود که اگر به مجلسی می رفت و کوچکترین گناهی در آن مجلس انجام می شد، عکس العمل نشان می داد.

ج) ثبات خانواده

یکی از آثار غیرت ثبات و تحکیم خانواده است. جامعه ای که مردانش نگهبان و حافظ ارزش ها هستند، افراد مزاحم و هوسران امنیت ندارند. مردان، با خیال راحت به سر و کار زندگی خود می روند و زنان با آسودگی خاطر و بدون نگرانی می توانند در عرصه اجتماع ظاهر شوند و آن جا که مردم بی تفاوت باشند، دختران و زنان پاکدامن در اجتماع امنیت نمی کنند.

اقسام غیرت

غیرت عرصه های گوناگونی دارد و می توان آن را به میزان پدیده هایی که نزد انسان قداست دارند گسترش داد. مرحوم نراقی در کتاب جامع السعادات غیرت را به چهار نوع: دینی، ناموسی، مالی و حساسیت نسبت به فرزندان تعمیم داده است. در این جا به چند نمونه از اقسام غیرت اشاره می شود:

۱- غیرت دینی

غیرت دینی، راز عظمت است اسلامی است و آیین انسان ساز اسلام نیز پیروان خود را با این فضیلت می پسندد و مسلمانان، تا زمانی یک امت ممتاز محسوب می شوند که غیرت دینی در آن ها زنده باشد. مقصود از غیرت دینی این است که، فرد مسلمان نسبت به کیان اسلام و آنچه بدان مربوط می شود، حساس باشد و با تمام توان در حراست از آن بکوشد و از کوچکترین تفرقی به آن جلوگیری کند. غیرت دینی؛ یعنی تلاش بی وقفه و خستگی ناپذیر در راه نشر معارف دین و حاکمیت ارزش ها و خشم مقدس در برابر متجاوزان به مرزهای دین. غیرت دینی؛ یعنی اجازه تجاوز به حریم دین به هیچ کس ندادن، یعنی داشتن روحیه دفاع از دین و آمادگی برای فدا کردن همه، حتی خود در راه آن .

۲- غیرت ناموسی

از مهمترین وظایف هر انسان غیرتمندی حمایت و مراقبت از ناموس و حفظ عفت است. مرحوم نراقی درباره غیرت ناموسی می فرماید: غیرت ناموسی بدان معناست که انسان از اصل خود غافل شود و ناموس خود را از دید نامحرم حفظ نماید.

برخی از دانشمندان غربی همچون راسل و همفکران او نه تنها انحراف جنسی را مذموم نمی دانند؛ بلکه توصیه هم می کنند. راسل می گوید: تمام مردان و زنان باید در جامعه آزاد باشند و قیودات خانوادگی و انحصاری آن به شوهر و زن باید از میان برداشته شود. باید شوهران عشق زن خود را به بیگانه محترم بشمارند! و مانع روابط عاشقانه آنان نگردد، و همچنین زنان مانع ارتباط شوهران خویش با دیگران نباشند.

۳- غیرت ملی

واحد اجتماعی، از خانواده تا یک کشور همواره با نوعی احساسات و تعصبات همراه است؛ یعنی در انسان یک حس جانبداری ممکن است در واحد خیلی بزرگ تر یعنی واحد (قاره ای و منطقه ای) نیز به وجود می آید. مثلاً مردم اروپا در برابر آسیا و برعکس، یک نوع حس جانبداری نسبت به خود احساس می کنند. همان طور که مردم یک نژاد امکان دارد که چنین احساس مسئولیت و واکنش داشته باشند و بر اساس این حس، ملت ها و در برابر حمله نهادها و سمبل های ارزشی خود احساس مسئولیت و واکنش حسی و عاطفی نشان می دهند و تاریخ هر ملتی گواه بر این مدعاست که چه فداکاری ها و ایثارگری ها و مقاومت هایی برای حفظ سرزمینشان از خودشان داده اند و در جوامع اسلامی این احساس مسئولیت از قداست خاصی برخوردار است. آیین اسلام، ضمن پذیرش واحدهای اجتماعی همچون خانواده اقدام و قبایل، با تعصبات منفی و ملی گرایی و نژاد پرستی به شدت مبارزه نموده است.

قرآن با کمال صراحت می فرماید: ای مردم، ما همه شما را از یک مرد و زن آفریدیم و شما را گروهها و قبیله ها قرار دادیم تا به این وسیله یکدیگر را بشناسید. گرامی ترین شما نزد خدا پرهیزگاری شماست. (حجرات، آیه ۱۳)

نتیجه گیری

درد اساسی جامعه امروز ما ضعف غیرت دینی است که ارزش ها را به فراموشی می سپارد. بر دینداران است که نگذارند ارزش ها به مسلخ روند، آلودگان میدان دار صحنه های اجتماعی شوند. این مقاله گاهی کوچک است درباره غیرت و اقسام غیرت برای نسل جوان به امید آن که این مجموعه بتواند سهمی سازنده در ارتقای فضایل اخلاقی و نشر هنجاری های اخلاقی در جامعه اسلامی داشته باشد.

پی نوشت :

۱-جامع السعادات، ج ۱، ص ۲۶۵

۲-جامع السعادات، ج ۱، ص ۲۶۵

۳-شهید مطهری

منابع و مأخذ

- ۱- پیام قرآن، آیت الله مکارم شیرازی، ج ۳، نشر هدف
- ۲- ترجمه جامع السعادات، دکتر جلال الدین مجتبوی، انتشارات حکمت
- ۳- معراج السعاده، ملا احمد نراقی، انتشارات رشیدی
- ۴- غیرتمندی و آسیب ها، محمد اکبری، انتشارات فتیان
- ۵- بهشت جوانان، اسدا.. محمدی نیا، انتشارات اکبر